

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2019

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Oideachas Reiligiúnach

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosá d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í. Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Réamhrá Ginearálta

Tá an measúnú ar Oideachas Reiligiúnach san Ardteistiméireacht Gnáthleibhéil bunaithe ar aidhmeanna, ar chuspóirí agus ar thorthaí gach roinne de shiollabas an Oideachais Reiligiúnaigh don Ardteistiméireacht a d'fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna in 2003.

In go leor cásanna ní thugtar ach príomhfhrásaí ina bhfuil an t-eolas agus na smaointe a chaithfidh a bheith i bhfreagra an iarrthóra chun na marcanna sannta a thuilleamh. Nuair a ghrádaítear marc i scéim mharcála an scrúdaithe, bronnar an marc do fhreagra an iarrthóra laistigh de raon ó shármhaith go han-mhaith, maith, réasúnta, lag, an-lag agus gan grád ar bith.

Níl na tuairiscí, na sainmhínithe ná na pointí a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagraí malartacha bailí eile. Más rud é go bhfuil tú neamhchinnte faoi bhailíocht freagra mhalartaigh, téigh i gcomhairle le do scrúdaitheoir comhairleach.

Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.

AONAD A hAON

NÍ MÓR DON IARRTHÓIR **DHÁ CHEANN** DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1. CUARDACH NA BRÍ SA LÁ ATÁ INNIU ANN

Freagair a) agus b).

A 1 a) Déan cur síos ar shampla amháin den chaoi ar féidir le daoine a chuireann ceisteanna faoi eispéireas na fulaingthe sa saol, é sin a fheiceáil in ealaín, ceol, litríocht nó cultúr óige an lae inniu. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar chuardach na brí i gcomhthéacs comhaimseartha trí chuntas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a bhfeictear ceist amháin nó níos mó faoi eispéireas na fulaingthe sa saol i saothar ealaíne, ceoil, litríochta, nó cultúr óige an lae inniu.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)	MHAITH	
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)	GHRÁD	

A 1 b) Mínigh dhá chúis a mbaineann daoine úsáid as gníomhartha siombalacha chun a léiriú cad é a bhfuil brí leis ina mbeatha. 10Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar theanga shiombalach trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá chúis a mbaineann daoine úsáid as gníomhartha siombalacha chun brí na beatha a léiriú.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Má thugann iarrthóir cuntas cruinn ar chúis a mbaineann daoine úsáid as gníomhartha siombalacha ach ní dhéantar aon tagairt d'úsáid gníomhartha siombalacha chun brí na beatha a léiriú — Téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach agus marcáil de réir mar atá tuillte.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	9 - 10	x2
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	7 - 8	
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	6	
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	4 - 5	
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	3	
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2	
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1	

Ceist 2. CUARDACH NA BRÍ SA RÉ ÁRSA

Freagair a) agus b).

A 2 a) Samhlaigh go raibh Platón ag cur comhairle ar dhaoine óga sa lá atá inniu ann faoi bhrí na beatha. Ón eolas atá agat faoi smaointe Phlatóin, tabhair breacchuntas ar shlí amháin a spreagfadh sé daoine óga le fíorbhrí na beatha a aimsiú i saol an lae inniu. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar smaoineamh fealsúnach na Sean-Ghréige ach eolas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a spreagfadh ceann amháin de smaointe Phlatóin daoine óga le fíorbhrí na beatha a aimsiú i saol an lae inniu.

Tabhair faoi deara: Ceadaigh freagraí tuairisciúla e.g. Fáthchiallacht Uaimhe Phlatóin etc.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	17 - 20
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	14 - 16
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

A 2 b) Scrúdaigh conas a thugtar aghaidh ar bhrí na beatha i miotas amháin a bhaineann le daoine a mhair i sochaí ársa. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar an gcuardach le haghaidh brí i sochaithe ársa ach súil ghéar a chaitheamh ar an gcaoi a láimhseáladh ceist maidir le brí na beatha i gcuntas nó i scéal a bhaineann le daoine a mhair i gcultúr ársa, nó sa chianaimsir.

Tabhair faoi deara: Má caitheann an t-iarrthóir súil ghéar ar an gcaoi a láimhseáladh ceist maidir le brí na beatha i gcuntas nó i scéal nach mbaineann le daoine a mhair i gcultúr ársa nó sa chianaimsir – Téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach agus marcáil de réir mar atá tuillte.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	17 - 20
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	14 - 16
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

Ceist 3. FOILSIÚ

Freagair a) agus b).

A 3 a) Déan cur síos ar conas a léiríodh Dia/déithe/an neach diaga tríd an bhfoilsíú in dhá cheann de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS

10Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar fhoilsíú ó Dhia ach cuntas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a gcuirtear Dia/déithe/neach diaga in iúl in dá cheann de na reiligiúin dhomhanda a liostaítear sa cheist.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	9 - 10	x2
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	7 - 8	
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	6	
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	4 - 5	
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	3	
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2	
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1	

A 3 b) Míniú conas is féidir an tuiscint ar ‘foilsiú ó Dhia’ a fheiceáil i mór-reiligiún amháin sa tslí ina gcaitheann a chuid ball le téacs diaga. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar fhoilsiú diaga, trí chuntas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a léirítear an tuiscint ar fhoilsiú diaga i mór-reiligiún amháin sa tslí ina gcaitheann a chuid ball le téacs diaga.

Tabhair faoi deara: Má thugann an t-iarrthóir cuntas ar an gcaoi a gcaitheann baill de cheann amháin de na reiligiúin a liostaítear sa cheist le téacs diaga, ach ní dhéantar aon tagairt don chaoi a léiríonn sé a dtuiscint ar fhoilsiú diaga – Téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach agus marcáil de réir mar atá tuillte.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	17 - 20
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	14 - 16
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

AONAD A DÓ

NÍ MÓR DO NA HIARRTHÓIRÍ **DHÁ CHEANN** DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: BUNÚS AGUS CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

Freagair a), b) agus c).

B a) Scrúdaigh an tionchar a bhí ag riail na Róimhe ar shaol polaitiúil agus reiligiúnach na nGiúdach sa Phalaistín le linn aimsir Íosa Nazórach. 10Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármaith eolas ar an gcomhthéacs sochpholaitiúil sa Phalaistín in aimsir Íosa Nazórach trí chuntas cruinn a thabhairt ar an tionchar a bhí ag riail na Róimhe ar shaol polaitiúil agus reiligiúnach na nGiúdach sa Phalaistín in aimsir Íosa.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	9 - 10	X2
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármaith as scil(eanna)			
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	7 - 8	
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)			
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	6	
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)			
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	4 - 5	
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)			
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	3	
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)			
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2	
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)			
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1	
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)			

B b) Déan cur síos ar a raibh na Giúdaigh ag súil leis ó ‘Ríocht Dé’ le linn aimsir Íosa Nazórach. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármaith eolas ar chomhthéacs reiligiúnach na nGiúdach sa Phalaistín in aimsir Íosa Nazórach trí chuntas cruinn a thabhairt ar a raibh an pobal Giúdach ag súil leis ó ‘Ríocht Dé’ in aimsir Íosa.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

B c) Tabhair breac-chuntas ar chosúlacht amháin agus ar dhifríocht amháin idir a ndearna Íosa a theagasc faoi ‘Ríocht Dé’ agus an tuiscint a bhí uirthi ag Giúdach a linne féin. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theagasc Íosa faoi Ríocht Dé trí fhaisnéis chruinn a thabhairt ar chosúlacht amháin agus ar dhifríocht amháin idir teagasc Íosa agus tuiscint na nGiúdach ar ‘Ríocht Dé’.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	17 - 20	x2
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)			
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	14 - 16	
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)			
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13	
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)			
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10	
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)			
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7	
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)			
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4	
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)			
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1	
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)			

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

C a) Baineann an smaoineamh maidir le rud éigin a bheith ‘Tabú’ le reiligiún príomhúil. Déan cur síos ar a bhfuil i gceist le dhá smaoineamh eile a bhaineann le reiligiún príomhúil.. 10Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint gur rud ársa, éagsúil agus dinimiciúil é creideamh reiligiúnach trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá choincheap a bhaineann le reiligiún príomhúil seachas an smaoineamh go mbíonn duine/mír/áit áirithe seasta ‘amach’ chun a bheith mar mheán do chumhacht shaol na spiorad.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	9 - 10	x2
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	7 - 8	
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	6	
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	4 - 5	
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	3	
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2	
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1	

C b) Déan próifíl ar conas is féidir tionchar reiligiúin phríomhúil a fheiceáil i mór-reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air. 30M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar chreideamh reiligiúnach trí rianú cruinn a dhéanamh ar an gcaoi a ndeachaigh tréith amháin nó níos mó de reiligiún phríomhúil i bhfeidhm ar mhór-reiligiún domhanda amháin a bhfuil staidéar déanta air mar chuid de shiollabas Oideachas Reiligiúnach na hArdteistiméireachta.

Tabhair faoi deara: Ceadaigh fairsinge tagartha nó doimhneacht na cóireála.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	26 - 30
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	21 - 25
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	17 - 20
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	12 - 16
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	8 - 11
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	3 - 7
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 2

- C c) Roghnaigh reiligiún domhanda amháin as Liosta A agus reiligiún domhanda amháin as Liosta B thíos: LIOSTA A: ♦ AN CHRÍOSTAÍOCHT ♦ AN GIÚDACHAS
LIOSTA B: ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN HIONDÚCHAS ♦ AN TIOSLAMACHAS
Déan comparáid idir an chaoi a ndéantar céim amháin i bhfás creidimh duine a cheiliúradh i ngach ceann de na reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú thuas.**

30M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar mhór-reiligiúin dhomhanda trí eolas cruinn a leagan amach ar chosúlacht agus/nó éagsúlacht amháin idir an chaoi a ndéantar céim amháin i bhfás creidimh duine a cheiliúradh in dá cheann de na reiligiúin a liostaítear sa cheist.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Má leagann iarrthóir amach eolas cruinn ar an gcaoi a ndéantar ócáid, ócáid nach mbaineann le fás creidimh duine, a cheiliúradh in dá cheann de na reiligiúin a liostaítear sa cheist – Téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach agus marcáil de réir mar atá tuillte.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	26 - 30
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	21 - 25
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	17 - 20
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	12 - 16
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	8 - 11
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	3 - 7
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 2
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a), b) agus c).

- D a) Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint faoina bhfuil ceart agus mícheart de réir mar a theagasc Íosa Nazórach dá lucht leanúna í agus é ag seanmóireacht i dtaobh ‘dlí an ghrá’. 20M**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theagasc eiticiúil Íosa Nazórach trí eolas cruinn a thabhairt ar an méid a theagasc Íosa faoi grá Dé agus grá don chomharsa.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

D b) Déan cur síos ar shampla amháin den chaoi a ndéanann sainchreideamh Críostaí sa lá atá inniu ann iarracht teagasc Íosa Nazórach i dtaobh ‘dlí an ghrá’ a chur i bhfeidhm. 30M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuisctint ar thraidisiún Críostaí agus ar theagasc morálta Íosa trí chuntas cruinn a thabhairt ar shampla amháin den chaoi a gcuireann sainchreideamh Críostaí teagasc Íosa i leith ‘dlí an ghrá’ i bhfeidhm sa lá atá inniu ann.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	26 - 30
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	21 - 25
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	17 - 20
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	12 - 16
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	8 - 11
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	3 - 7
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 2
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

D c) ● COIREACHT & PIONÓS ● EITIC MHÍOCHÁINE ● POLAITÍOCHT & EACNAMAÍOCHT ● CAIDRIMH & GNÉASACHT ● FORÉIGEAN

Scrúdaigh an chaoi a mbeadh tionchar ag teagasc Íosa faoin ‘gcaidreamh ceart’ ar Chríostaithe agus cinneadh á dhéanamh acu faoina bhfuil ceart nó mícheart maidir le ceann amháin de na saincheisteanna sa liosta thuas. 30M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar theagasc eiticiúil Íosa agus feasacht ar ghné mhorálta saincheiste trí fhéachaint go grinn ar an tionchar a bhíonn ag teagasc Íosa faoin 'gcaidreamh ceart' ar Chríostaithe agus cinneadh á dhéanamh acu faoina bhfuil ceart nó mícheart maidir le ceann amháin de na saincheisteanna a liostaítear sa cheist.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Má breathnaíonn iarrthóir go géar ar cad atá i gceist agus cinneadh á dhéanamh faoina bhfuil ceart nó mícheart maidir le ceann amháin de na saincheisteanna i liostaítear sa cheist ach ní dhéantar aon tagairt do theagasc Íosa faoin 'gcaidreamh ceart' – Téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach agus marcáil de réir mar atá tuillte.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	26 - 30
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	21 - 25
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	17 - 20
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	12 - 16
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	8 - 11
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	3 - 7
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 2

AONAD A TRÍ

NÍ MÓR D'IARRTHÓIRÍ **CEANN AMHÁIN** DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

ROINN F SAINCHEISTEANNA CÓRA AGUS SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

- F a)** ● **TÉACSANNA CHRUTHÚ AN DOMHAIN I NGEINEASAS**
 ● **CÚIG FHORAITHNE AN BHÚDA** ● **LEASIONADAITHE RÍ AN DOMHAIN**
Próifiligh conas is féidir an gá atá ann aire a thabhairt don timpeallacht a fheiceáil in dhá cheann de theagaisc na reiligiún domhanda sa liosta thuas.
20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar chreideamh reiligiúnach agus saincheisteanna comhshaoil trí rianú cruinn a dhéanamh ar conas is féidir an gá atá ann aire a thabhairt don timpeallacht a fheiceáil in dhá cheann de theagaisc na reiligiún domhanda a liostaítear sa cheist.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	17 - 20	x2
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)			
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	14 - 16	
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)			
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13	
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)			
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10	
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)			
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7	
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)			
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4	
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)			
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1	
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)			

- F b)** ***Tugann tuiscint reiligiúnach ar an gcóir ar chreidmheach aghaidh a thabhairt ar na cúiseanna a bhaineann le héagóir.***

Pléigh an fhianaise don ráiteas seo agus déan tagairt don ghaol idir an chóir agus an tsíocháin i dteagasc ceann amháin de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas: ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN CHRÍOSTAÍOCHT ♦ AN HIONDÚCHAS

♦ AN TIOSLAMACHAS ♦ AN GIÚDACHAS **40M**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar pheirspictíocht reiligiúnach ar an gcóir agus an tsíocháin trí scrúdú a dhéanamh ar an ngaol idir an chóir agus an tsíocháin i dteagasc ceann amháin de na reiligiúin dhomhanda a liostaítear sa cheist agus trí thátálacha cruinne a bhaint maidir leis an tionchar a bhíonn aige ar a chuid ball maidir le haghaidh a thabhairt ar na cúiseanna a bhaineann le héagóir.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	34 - 40
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	28 - 33
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	22 - 27
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	16 - 21
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	10 - 15
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	4 - 9
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 3
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

ROINN G ADHRADH, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTH

Freagair a) agus b).

G a) Déan cur síos ar dhá shampla den chaoi a ndéanann gnéithe a bhaineann le háit adhartha áit bheannaithe di do bhaill de cheann amháin de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas: ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN CHRÍOSTAÍOCHT ♦ AN HIONDÚCHAS ♦ AN TIOSLAMACHAS ♦ AN GIÚDACHAS 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar an gcomhthéacs d'urnaí trí chuntas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a léirítear sácráilteacht áit adhartha le dhá cheann dá míreanna/gnéithe suaithinseacha do bhaill de chuid ceann amháin de na reiligiúin a liostaítear sa cheist.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	17 - 20	x2
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)			
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	14 - 16	
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)			
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	11 - 13	
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)			
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10	
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)			
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7	
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)			
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4	
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)			
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1	
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)			

G b) Cuir i gcomparáid an ról ag an machnamh sa tslí a ndéanann creidmhigh adhradh in dhá cheann de na reiligiúin dhomhanda seo thíos: ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN CHRÍOSTAÍOCHT ♦ AN HIONDÚCHAS ♦ AN TIOSLAMACHAS ♦ AN GIÚDACHAS 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar nádúr an eispéiris reiligiúnaigh trí eolas cruinn a leagan amach ar chosúlacht agus/nó éagsúlacht amháin idir an ról a bhíonn ag an smaointeoireacht dhomhain ar smaoineamh spioradálta san adhradh do bhaill de chuid dhá cheann de na reiligiúin a liostaítear sa cheist.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	34 - 40
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	28 - 33
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	22 - 27
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	16 - 21
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	10 - 15
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	4 - 9
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 3

ROINN I REILIGIÚN: TAITHÍ NA HÉIREANN

Freagair a) agus b).

I a) Scrúdaigh an fhianaise de chleachtas reiligiúnach Réamh-Chríostaí i láithreán seandálaíochta amháin in Éirinn. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar bhunús ársa an reiligiúin in Éirinn trí fhéachaint go grinn ar bhealach amháin nó níos mó ina dtugtar fianaise ar chleachtas reiligiúnach Réamh-Chríostaí i láithreán seandálaíochta amháin in Éirinn.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

- tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM - baint iomlán agus shoiléir	- gan aon mhór-earráid(i) - úsáid shármhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	34 - 40
- fianaise an-mhaith ar MC - baint shoiléir	- fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid an-mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID	28 - 33
- fianaise mhaith ar MC - baint ghinearálta	- beagán fianaise ar mhór-earráid(i) - úsáid mhaith as scil(eanna)	ÚSÁID MHAITH	22 - 27
- fianaise imleor ar MC - baint theoranta	- roinnt mór-earráidí - roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	16 - 21
- fianaise neamhleor ar MC - baint bheag	- mórán mór-earráid(i) - beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	10 - 15
- beagán fianaise ar MC - baint fhíorbheag	- an iliomad mór-earráid(i) - fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	4 - 9
- fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC - gan aon bhaint	- earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla - gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 3

I b) Próifiligh an chaoi ar féidir cleachtas reiligiúnach atá le fáil in Éirinn sa lá atá inniu ann a rianú siar go dtí tréimhse Réamh-Chríostaí. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar reiligiún in Éirinn trí rianú cruinn a dhéanamh ar conas is féidir cleachtadh reiligiúnach amháin a fhaightear in Éirinn inniu a rianú siar go dtí an ré Réamh-Chríostaí.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	34 - 40
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	28 - 33
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	22 - 27
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	16 - 21
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	10 - 15
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	4 - 9
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 3
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

ROINN J REILIGIÚN AGUS EOLAÍOCHT

Freagair a) agus b).

J a) ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS

Mínigh conas a d'fhéadfadh an tuiscint ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha i gceann amháin de na reiligiúin dhomhanda thuas tionchar a imirt ar mheon a gcuid ball i dtreo an ghéarchéim éiceolaíochta sa lá atá inniu ann.

40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith feasacht ar léargais na heolaíochta agus an reiligiúin trí chuntas cruinn a thabhairt ar an tionchar a d'fhéadfadh an tuiscint ar chruthú/an domhan nádúrtha a imirt ar mheon ball aon cheann amháin de na reiligiúin a liostaítear sa cheist i leith na bhfórsaí a chuireann na coinníollacha atá riachtanach do mharthanais na beatha ar domhan sa lá atá inniu ann i mbaol.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	34 - 40
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	28 - 33
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	22 - 27
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	16 - 21
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	10 - 15
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	4 - 9
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 3
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

J b) *Is féidir go spreagfadh a gcreidimh reiligiúnacha eolaithe chun iontas an domhain a chruthaigh Dia a aimsiú.*
Pléigh an fhianaise don ráiteas seo agus déan tagairt do shaothar Galileo nó Descartes. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar an ngaol idir an reiligiún agus an eolaíocht trí scrúdú a dhéanamh ar a mhéid a spreag creidimh reiligiúnacha gné amháin nó níos mó de shaothar eolaíochta Galileo nó Descartes agus trí thátálacha cruinne a bhaint maidir leis an méid sin.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• tugtar fianaise shubstaintiúil ar CM	• gan aon mhór-earráid(i)	ÚSÁID	34 - 40
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID	28 - 33
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	ÚSÁID MHAITH	22 - 27
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	16 - 21
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	10 - 15
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	4 - 9
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 3
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ar chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna. Ba chóir freisin an marc bónais sin a shlánú síos.

Tábla I

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na hábhair a leanas:

- Religious Education – Higher & Ordinary Level

Iomlán: 320 Gnathráta: 10%

Bain úsáid as an ngnáthrata i gcás marcanna suas go 240. Thar an marc sin, féach an tábla thíos.

<i>Bunmharc</i>	<i>Marc Bónais</i>
241 - 243	23
244 - 246	22
247 - 250	21
251 - 253	20
254 - 256	19
257 - 260	18
261 - 263	17
264 - 266	16
267 - 270	15
271 - 273	14
274 - 276	13
277 - 280	12

<i>Bunmharc</i>	<i>Marc Bónais</i>
281 - 283	11
284 - 286	10
287 - 290	9
291 - 293	8
294 - 296	7
297 - 300	6
301 - 303	5
304 - 306	4
307 - 310	3
311 - 313	2
314 - 316	1
317 - 320	0

*Teidil Dualgais don Obair Chúrsa san Oideachas
Reiligiúnach do Scrúdú na hArdteistiméireachta
2019 – S93/17*

Tugtar rogha de **dhá** theideal i Roinn E agus i Roinn H thíos. Ba chóir do na hiarrthóirí an obair chúrsa acu a bhunú ar **aon** teideal amháin, glactha ó Roinn E nó ó Roinn H.

ROINN E: AN REILIGIÚN AGUS CÚRSAÍ INSCNE

**E. 1 ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT
◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLÁMACHAS
◆ AN GIÚDACHAS**

Taighde a dhéanamh ar an nasc atá idir an tuiscint ar Dhia/dhéithe/neach tarchéimnitheach agus na ról a imríonn fir agus mná i gceann amháin de na reiligiúin dhomhanda thuas sa lá atá inniu ann.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith tuiscint ar chúrsaí inscne agus an reiligiún tríd an nasc idir tuiscint ar Dhia/dhéithe /neach tarchéimnitheach agus an ról a imríonn fir agus mná sa lá atá inniu ann i gceann amháin de na reiligiúin a liostaítear sa teideal a anailísiú agus tátálacha cruinne a bhaint as.

E. 2 Próifíl a dhéanamh den ról a d'imir fear amháin nó bean amháin a bhfuil cur síos ar scéal a mbeatha agus a gcreideamh sna Scrioptúir Eabhraise i stair an tslánaithe.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith tuiscint ar stair slánaithe na hEabhraise trí rianú cruinn a dhéanamh ar an gcaoi ar ghlac saol agus creideamh fir nó mná amháin, ó na Scrioptúir Eabhraise, ról i stair an tslánaithe.

ROINN H: AN BÍOBLA: LITRÍOCHT AGUS TÉACS NAOFA

H.1 Cás-staidéar a dhéanamh ar conas a chuir fionnachtain seandálaíochta amháin leis an tuiscint reatha ar conas a tharla gur scríobhadh an Bíobla.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith eolas ar an mBíobla trí scrúdú a dhéanamh ar fhionnachtain seandálaíochta ar leith agus trí thátálacha cruinne a bhaint maidir lena tionchar ar an tuiscint faoin gcaoi ar tharla gur scríobhadh an Bíobla.

H 2 Gné thábhachtach de litríocht an Bhíobla is ea an scéalíocht.

Fiosrúchán a dhéanamh ar an bhfianaise leis an ráiteas seo agus tagairt á déanamh agat do Leabhar Iób sna Scrioptúir Eabhraise agus do pharabal amháin de chuid Íosa sna Soiscéil.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith tuiscint ar litríocht an Bhíobla trí scrúdú a dhéanamh ar an gcaoi gur gné thábhachtach é an scéalíocht de Leabhar Iób agus de cheann amháin de pharabail Íosa agus trí thátálacha cruinne a bhaint as.

**Obair Chúrsa san Oideachas Reiligiúnach
Gnáthleibhéal**

Aidhmeanna den obair chúrsa
d'Oideachas Reiligiúnach na
hArdteistiméireachta:

- Deis a thabhairt do dhaltáí dul i ngleic go pearsanta le saincheist leasa nó imní.
- Forbairt a dhéanamh ar eolas, tuiscint, scileanna agus dearcaí na ndaltaí, dé réir mar atá leagtha amach i gcuaspóirí na rannóige atá ainmnithe don obair chúrsa.
- Deis a thabhairt do dhaltáí tabhairt faoi thaighde, anailís agus mhachnamh breise ar thopaic roghnaithe.
- Scileanna taighde, anailíse, meastóireachta, smaointeoireachta criticiúla, cumarsáide agus machnaimh a fhorbairt.

Cuireadh obair chúrsa isteach mar ghné den nós imeachta measúnaithe den oideachas reiligiúnach i scrúdú na hArdteistiméireachta mar gheall ar nádúr an ábhair féin. Tá forbairt na scileanna taighde, smaointeoireachta criticiúla, anailíse agus machnaimh ina bpríomhchuspóirí de mhúineadh an oideachais reiligiúnaigh ag an leibhéal sinsearach. Tá obair an chúrsa leagtha amach chun deiseanna a thabhairt do dhaltáí tuilleadh forbartha a dhéanamh ar na scileanna seo trí imscrúdú mionsonraithe a dhéanamh ar thopaic roghnaithe. (Oideachas Reiligiúnach, An Ardteistiméireacht, Treoirínte do Mhúinteoirí – CNCM leathanach 142)

Ní mór do na hiarrthóirí obair chúrsa a chur isteach ar aon teideal amháin. Tá na teidil chéanna ag gabháil leis an nGnáthleibhéal agus leis an Ardleibhéal. Ba chóir Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra a mharcáil ag an leibhéal ag ar thóg sé/sí an scrúdú. Más mian le hiarrthóirí an obair chúrsa a léiriú, is féidir é sin a dhéanamh sa spás bán ag bun gach leathanaigh. Ní mór don iarrthóir na grafaicí nó na híomhánna ar fad a tharraingt nó a scanadh díreach ar an leabhrán. Níor chóir dóibh, áfach, ábhar a cheangal nó a fheistiú den Leabhrán Obair Chúrsa.

Maidir lena bhfuil á mheas in Obair Chúrsa Ghnáthleibhéil: Cuid A – Achoimre ar an Iniúchadh ar Theideal Dualgais 2019

Tuairiscín Chuid A:		SÁRMHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG
Fianaise ar chritéir mharcála do theideal 2019 (eolas; tuiscint; scileanna; deacrthaí mar a bhaineann siad leis an siollabas)		FIANAISE CHRUIINN SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE MHAITH CHRUIINN	FIANAISE ÉIGIN	FIANAISE BHOCHT / GAN AON FIANAISE
Cód MC		40 > 33	32 > 25	24 > 17	16 > 0
Foinsí eolais ar theideal 2019. 2ú foinse Cód SI		EOLAS SUBSTAINTIÚIL	EOLAS MAITH	EOLAS ÉIGIN	BEAGÁN EOLAIS / GAN EOLAS
Eolas ar na bearta a rinneadh agus ar na scileanna a úsáideadh ar Theideal 2019 (taighde; anailís; measúnú; smaoineoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh) 2ú céim (scil) Cód SS		EOLAS MIONSONRAITHE	EOLAS GINEARÁLTA	EOLAS AN-GHINEARÁLTA	BEAGÁN EOLAIS / GAN EOLAS
Achoimre ar thorthaí ar theideal 2019 (an cumas chun – eolas a roghnú, agus anailís agus measúnú a dhéanamh air; eolas a shórtáil agus eagar a chur air; tuairimí a chur i láthair go gonta agus go héifeachtach)		SAOTHAR AN-FHIÚNTACH. ACHOIMRE IOMLÁN AGUS ÁBHARTHA FIANAISE SHUBSTAINTIÚIL TACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLUÍDÍ GABHÁIL PHEARSANTA SHUBSTAINTIÚIL LE TEIDEAL 2019	SAOTHAR FIÚNTACH. ACHOIMRE GHINEARÁLTA FIANAISE MHAITH TACAÍOCHTA DO THUAIRIMÍ GABHÁIL PHEARSANTA SHOILÉIR LE TEIDEAL 2019	SAOTHAR IMLEOR ACHOIMRE THEORANTA FIANAISE TACAÍOCHTA ÉIGIN DO THUAIRIMÍ GABHÁIL PHEARSANTA ÉIGIN LE TEIDEAL 2019	SAOTHAR BEAGHRÍOCH/ NEAMHÁBHARTHA. ACHOIMRE BHOCHT/ GAN ACHOIMRE BEAGÁN/GAN FIANAISE TACAÍOCHTA DO THUAIRIMÍ GABHÁIL PHEARSANTA NEAMHLEOR / GAN AON GHABHÁIL PHEARSANTA LE TEIDEAL 2019
Cód SF Fianaise tacaíochta do na tuairimí a dtagtar orthu. Gabháil phearsanta le Teideal 2019.					

Cuid B – Machnamh pearsanta ar an bhfoghlaim, ar na scileanna agus ar na heispéiris a baineadh amach trí obair chúrsa a dhéanamh ar Theideal Dualgais 2019

Tuairiscín Chuid B:		SÁRMHAITH	AN-MHAITH	GO MAITH	RÉASÚNTA/LAG
Fianaise ar chriteir mharcála do theideal 2019 (eolas; tuiscint; scileanna; deacrthaí mar a bhaineann siad leis an siollabas)		FIANAISE CHRUIINN SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE MHAITH CHRUIINN	FIANAISE ÉIGIN	FIANAISE BHOCHT/ GAN AON FIANAISE
Úsáid scileanna ar Theideal 2019 (taighde; anailís; measúnú; smaoineoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh, breithiúnas). Zú scil Cód S	Cód MC	40 > 33	32 > 25	24 > 17	16 > 0
Cén fáth a raibh theideal 2019 ina ábhar spéise? (dilograis/linn) Cód I		SAOTHAR AN-FHIÚNTACH MÍNIÚCHÁN MIONSONRAITHE SPÉIS PHEARSANTA SHOILÉIR	SAOTHAR FIÚNTACH MÍNIÚCHÁN GINEARÁLTA MAR AON LE SPÉIS PHEARSANTA ÉIGIN	PÍOSA BREÁ SAOTHAIR MAR AON LE SPÉIS PHEARSANTA ÁBHARTHA NEAMHLEOR	SAOTHAR BEAGBHRIÓCH/ AN-BHEAGBHRIÓCH BEAGÁN ÁBHARTHACHTA/ GAN AON ÁBHARTHAGHT SPÉIS PHEARSANTA
Cé na peirspictíochtaí difriúla ar tháinig tú orthu le linn duit an obair chúrsa a dhéanamh ar do theideal roghnaíthe do 2019? Zú peirspictíocht Cód P		SAINAITHINT SHUBSTAINTIÚIL AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOTHROMÚ	SAINAITHINT SHOILÉIR AGUS DEARCTHAÍ ÉAGSÚLA A CHOTHROMÚ	SAINAITHINT ÉIGIN AGUS DEARCTHAÍ ÉAGSÚLA A CHOTHROMÚ	BEAGÁN SAINAITHEANTA / GAN AON SAINAITHINT AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOTHROMÚ
Cé na ceisteanna a tháinig chun cinn trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2019? Zú ceist Cód Q		SAINAITHINT SHUBSTAINTIÚIL CEISTEANNA	SAINAITHINT SHOILÉIR CEISTEANNA	SAINAITHINT ÉIGIN CEISTEANNA	BEAGÁN SAINAITHEANTA CEISTEANNA / GAN AON SAINAITHINT
Cé na léargais phearsanta a fuair tú trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2019? (an cumas machnamh a dhéanamh ar an bhfoghlaim agus an tionchar a bhíonn ag an bhfoghlaim sin ar thuairimí, ar dheacrthaí agus ar eispéireas) Zú léargas pearsanta Cód PI		CUR SÍOS MIONSONRAITHE MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA SHUBSTAINTIÚIL	CUR SÍOS GINEARÁLTA MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA SHOILÉIR	CUR SÍOS GINEARÁLTA MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA IMLEOR	BEAGÁN CUR SÍOS/ GAN AON CHUR SÍOS MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA NEAMHLEOR/ GAN AON GHABHÁIL PHEARSANTA
Cad é an chuid ba luachmháire d'obair chúrsa a dhéanamh ar an theideal? Cód V		MEASÚNÚ SUBSTAINTIÚIL LENA MBAINEANN LUACH	MEASÚNÚ MAITH LENA MBAINEANN LUACH	MEASÚNÚ ÉIGIN LENA MBAINEANN LUACH	BEAGÁN MEASÚNAITHE/ GAN AON IMHEASÚNÚ LENA MBAINEANN LUACH

Leathanach Bán

